

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny TEST DIAGNOSTYCZNY
<i>Przedmiot:</i>	Geografia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkuszy</i>	MGEP-R0-100, MGEP-R0-200, MGEP-R0-300, MGEP-R0-400, MGEP-R0-700, MGEP-R0-K00, MGEP-R0-Q00
<i>Termin egzaminu:</i>	11 grudnia 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	12 grudnia 2024 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2025 ¹	
Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...]. Zakres podstawowy 1. Korzystanie z [...] map [...] [i] fotografii [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. XIV.7) Zdający identyfikuje cechy sieci rzecznej Polski.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

PF

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...]. Zakres podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej [...] w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. XIV.7) Zdający identyfikuje cechy sieci rzecznej Polski.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny sposób obliczenia spadku rzeki wraz z poprawnym wynikiem.

1 pkt – poprawny sposób obliczenia spadku rzeki bez poprawnego wyniku.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Punkt w polu F3:

72,7 m n.p.m.

Punkt w polu A2:

69,7 m n.p.m.

Różnica wysokości:

$72,7 \text{ m} - 69,7 \text{ m} = 3 \text{ m}$

Średni spadek:

$3 \text{ m} : 12 \text{ km} \times 1000 \text{ ‰} = 0,25 \text{ ‰}$

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS. 11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...].	Zakres rozszerzony XIV.2) Zdający podaje ważniejsze czynniki kształtujące wybrane krajobrazy. XV.6) Zdający identyfikuje cechy indywidualne wybranych miast w Polsce, określa na czym polega ich <i>genius loci</i> [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

PPF

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności rzek [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B2

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 11. Analizowanie [...] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIII.1) Zdający [...] wyjaśnia wpływ procesów [...] zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni głównych jednostek fizycznogeograficznych Polski. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności rzek [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. XVIII.2) Zdający wyjaśnia powstawanie powodzi [...]. Zakres podstawowy XIV.7) Zdający identyfikuje cechy sieci rzecznej Polski.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do Wisły i Narwi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Złodzenie Wisły ograniczyło odpływ wód Narwi. Cofka u ujścia Narwi do Wisły powodowała wezbranie wód Narwi, a następnie zalanie jej doliny.
- Stan wody w Wiśle był wyższy od stanu wody na Narwi, co uniemożliwiło odpływ wód Narwi do Wisły.

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. XII.3) Zdający [...] charakteryzuje uwarunkowania [...] rozwoju [rodzajów transportu] [...].

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne korzyści.

1 pkt – jedna poprawna korzyść.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Trasa wzdłuż nieczynnych torów kolejowych charakteryzuje się mniejszym średnim nachyleniem terenu niż trasa najkrótsza.
- Trasa wzdłuż nieczynnych torów kolejowych przebiega przez obszar o mniejszej gęstości zabudowy niż trasa najkrótsza.
- W zasięgu hałasu emitowanego przez ruch pociągów na trasie wzdłuż nieczynnych torów kolejowych mieszka mniej osób niż na trasie najkrótszej.
- Wykorzystanie elementów dawnej infrastruktury bez konieczności zajmowania nowej powierzchni.
- Inwestycja zlokalizowana w miejscu dawnej linii kolejowej będzie tańsza, gdyż nie będzie potrzeby wykupywania gruntów.

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk [...] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XI.4) Zdający przedstawia czynniki rozwoju budownictwa [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – uzasadnienie wyboru dwoma poprawnymi argumentami.

1 pkt – uzasadnienie wyboru jednym poprawnym argumentem.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Obszar w polu DE2

Przykładowe uzasadnienie:

- Obszar Nowego Dworu Mazowieckiego między linią kolejową a czerwonym szlakiem w polu DE2 charakteryzuje się obecnością terenów niezabudowanych.
- Obszar położony między linią kolejową a czerwonym szlakiem w polu DE2 charakteryzuje wysoką dostępnością komunikacyjną, umożliwiającą dojazdy do Warszawy.
- Obszar Twierdzy Modlin charakteryzuje się występowaniem zabytkowego krajobrazu kulturowego, więc nie powinien być przeznaczany na lokalizowanie nowych osiedli.
- Północna część obszaru w polu C1 jest położona zbyt blisko lotniska.

Obszar w polu C1

Przykładowe uzasadnienie:

- Obszar w polu C1 jest położony wyżej w odniesieniu do poziomu wody Wisły (Narwi).
- Większość obszaru w polu C1 nie jest obszarem zalewowym.
- Obszar w polu C1 nie jest położony między Wisłą a Narwią, więc charakteryzuje się mniejszym zagrożeniem powodziowym niż obszar w polu DE2.

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony II.4) Zdający prezentuje teorię heliocentryczną Mikołaja Kopernika [...] [i] osiągnięcia [...] Polaków w poznawaniu Wszechświata. Zakres podstawowy II.4) Zdający charakteryzuje stan poznania Wszechświata.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

PFF

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. II.2) Zdający [...] charakteryzuje [...] następstwa [ruchów Ziemi] [...].

Zasady oceniania

2 pkt – wpisanie poprawnej litery i poprawne uzasadnienie.

1 pkt – wpisanie poprawnej litery bez poprawnego uzasadnienia

albo

– odniesienie się w uzasadnieniu do astronomicznej przyczyny zróżnicowania wartości przedstawionych na wykresie bez wpisania poprawnej litery.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

A

Przykładowe uzasadnienia:

- Na biegunie północnym występuje największe zróżnicowanie ilości energii docierającej do powierzchni Ziemi.
- Sezonowy brak dopływu promieniowania słonecznego (z powodu występowania nocy polarnej).

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali globalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Zakres podstawowy II.2) Zdający [...] charakteryzuje [następstwa ruchów Ziemi] z uwzględnieniem siły Coriolisa. III.3) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji atmosferycznej [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna odpowiedź odnosząca się do układów barycznych i ruchu obrotowego Ziemi.

1 pkt – poprawna odpowiedź odnosząca się do układów barycznych albo ruchu obrotowego Ziemi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

Uwarunkowanie baryczne:

W okolicach zwrotników występują wyżej, a w okolicy równika – niżej, więc wiatry przedstawione na rysunku (pasaty) wieją od zwrotników do równika.

Uwarunkowanie astronomiczne:

Ziemia obraca się z zachodu na wschód, więc siła Coriolisa powoduje odchylenie wiatrów przedstawionych na rysunku (pasatów) na półkuli północnej – w prawo, a na półkuli południowej – w lewo.

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...]. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. Zakres podstawowy 1. Korzystanie z [...] fotografii [...] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.7) Zdający przedstawia przykłady ograniczeń w zakresie zagospodarowania terenu wynikające z budowy geologicznej, rzeźby i grawitacyjnych ruchów masowych. Zakres podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. III.3) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji atmosferycznej [...]. IV.3) Zdający objaśnia [...] układ powierzchniowych prądów morskich [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

północ

wyższa

subdukcji

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem [...] map ogólnogeograficznych [...].	Zakres rozszerzony III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. XIV.5) Zdający charakteryzuje klimat Polski na podstawie [...] danych klimatycznych. Zakres podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B

Zadanie 13. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. IV.4) Zdający [...] opisuje cechy ustrojów rzecznych [...]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. IV.4) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie sieci rzecznej na Ziemi.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie zmienności przepływów w dwóch punktach pomiarowych.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie zmienności przepływów w jednym punkcie pomiarowym.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe rozwiązanie

Punkt A jest położony poniżej Jeziora Wiktorii (jeziora) w jego pobliżu, więc ten akwen wyrównuje przepływy Nilu. W punkcie B duża zmienność przepływów w ciągu roku jest spowodowana obecnością pory deszczowej i pory suchej w dorzeczu Nilu Błękitnego.

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.6) Zdający wykazuje wpływ czynników przyrodniczych [...] na grawitacyjne ruchy masowe [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź i poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B

Przykładowe uzasadnienia:

- Na fotografii B na odcinku doliny oznaczonym literą X nie ma już lodowca, który w sytuacji przedstawionej na fotografii A uniemożliwił grawitacyjne przemieszczanie się materiału skalnego po zboczu doliny.
- Po ustąpieniu lodowca odsłoniły się strome stoki doliny.

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności [...] lodowców górskich [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź i poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

nie sprzyja

Przykładowe uzasadnienie:

Morena środkowa powstaje z moren bocznych łączących się jeziorów lodowcowych (co najmniej dwóch).

Zadanie 15.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.1) Zdający rozumie zasady ustalania wieku względnego i bezwzględnego skał oraz wydarzeń geologicznych. V.10) Zdający analizuje odkrywkę geologiczną i wnioskuje na jej podstawie o przeszłości geologicznej obszaru.

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne wiersze w tabeli.

1 pkt – jeden poprawny wiersz albo dwie poprawne kolumny w tabeli.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

A	B	C
2	3	1
kenozoik	kenozoik	mezozoik

Zadanie 15.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. VI.1) Zdający rozpoznaje typ gleby [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź i poprawne uzasadnienie z odniesieniem do blokdiagramu i do profilu glebowego.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

C

Przykładowe uzasadnienia:

- Na profilu glebowym skałą macierzystą jest wapień, a tylko na obszarze C w utworach powierzchniowych występują skały wapienne.
- Profil glebowy przedstawia rędzinę, a tylko na obszarze C w utworach powierzchniowych występują skały wapienne.

Zadanie 15.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIII.1) Zdający przedstawia wpływ skał węglanowych [...] na elementy środowiska przyrodniczego.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Skały wapienne dominujące w podłożu podlegają procesom krasowym, dlatego wody powierzchniowe mogą wnikać pod powierzchnię terenu. W rezultacie sieć cieków powierzchniowych jest uboga.

Zadanie 16.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. V.10) Zdający analizuje odkrywkę geologiczną i wnioskuje na jej podstawie o przeszłości geologicznej obszaru.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 16.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIII.3) Zdający przedstawia specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Sudetów [...] i Bieszczad [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Karkonosze	Bieszczady
	X
X	
	X

Zadanie 17. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XXIII.2) Zdający identyfikuje przyczyny [...] społeczne [i] gospodarcze [...] dysproporcji rozwoju regionów świata i państw [...].

Zasady oceniania

3 pkt – trzy poprawne czynniki wraz z wyjaśnieniem wpływu każdego z nich.

2 pkt – dwa poprawne czynniki wraz z wyjaśnieniem wpływu każdego z nich.

1 pkt – poprawny czynnik wraz z wyjaśnieniem jego wpływu
albo

– trzy poprawne czynniki bez wyjaśnienia.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Czynnik: wysoka stopa bezrobocia

Wyjaśnienie: Wysoka stopa bezrobocia przyczynia się do wyższej przestępczości, co ogranicza poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Czynnik: niski poziom rozwoju infrastruktury

Wyjaśnienie: Im niższy poziom rozwoju infrastruktury komunikacyjnej, tym więcej czasu mieszkańcy tracą na dojazdy do pracy.

Czynnik: degradacja środowiska w miastach

Wyjaśnienie: Niesprawny system segregacji odpadów sprzyja ich składowaniu w miastach, co przyczynia się do niskiej estetyki miast.

Czynnik: zanieczyszczenie powietrza

Wyjaśnienie: Niski udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni miast nie sprzyja wysokiej jakości powietrza.

Czynnik: ograniczony dostęp do wody zdatnej do picia

Wyjaśnienie: Wykorzystywanie do celów spożywczych zanieczyszczonej wody przyczynia się do chorób układu pokarmowego.

Czynnik: konflikt zbrojny

Wyjaśnienie: Udział kraju (regionu) w konflikcie zbrojnym nie sprzyja nakładom z budżetu państwa (miasta) na rozwój infrastruktury.

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...].	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...]. VIII.2) Zdający analizuje i wyjaśnia [...] przestrzenne zróżnicowanie wielkości wskaźników: urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego. VIII.3) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach wybranych krajów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 19.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego [...]. 9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku [...] społeczno-gospodarczym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. XV.2) Zdający analizuje strukturę demograficzną ludności [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawny wniosek.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

We wszystkich województwach Polski w strukturze wieku ludności powodującej obciążenie demograficzne przestaną przeważać dzieci, a zaczną dominować ludność w wieku poprodukcyjnym.

Zadanie 19.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 5. [...] weryfikacja hipotez [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej. 9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku [...] społeczno-gospodarczym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. XV.2) Zdający analizuje strukturę demograficzną ludności [...]. XV.4) Zdający analizuje przestrzenne zróżnicowanie salda migracji w Polsce [...]. XV.5) Zdający analizuje przestrzenne zróżnicowanie [...] rynku pracy w Polsce.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna odpowiedź i poprawne uzasadnienie odnoszące się do specyfiki rynku pracy i do salda migracji.

1 pkt – poprawna odpowiedź i poprawne uzasadnienie odnoszące się do specyfiki rynku pracy albo do salda migracji.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

śląskie

Przykładowe uzasadnienie:

Przewiduje się, że rynek pracy w województwie śląskim będzie charakteryzował się (z powodu restrukturyzacji GOP-u) niższym popytem na pracę niż w 1990 roku, co przyczyni się do migracji osób w wieku produkcyjnym do innych województw lub do innych państw. Nastąpi wysoki (największy ze wszystkich województw) wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego.

Zadanie 20. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie [...] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa [...]. XVII.3) Zdający przedstawia główne środowiska przyrodniczego stref od równikowej do polarnych. XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej [...] z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne argumenty.

1 pkt – jeden poprawny argument.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Na obszarze pampy w Ameryce Południowej w klimacie kontynentalnym strefy klimatów podzwrotnikowych istniały sprzyjające warunki do akumulacji próchnicy i powstawania czarnoziemów.
- Trawiasta roślinność pampy umożliwia pastwiskowy chów zwierząt.
- W Kotlinie Konga wysoka temperatura powietrza sprzyja szybkiemu rozkładowi szczątków roślinnych. Opady atmosferyczne przyczyniają się do wymywania z gleb składników odżywczych. Wskutek tego w glebie wilgotnych lasów równikowych nie ma warunków do akumulacji próchnicy i żyzność gleb jest mała.
- W Kotlinie Konga występowanie wilgotnych lasów równikowych utrudnia chów zwierząt.

Zadanie 21.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. XV.7). Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

ukształtowania powierzchni

B

Zadanie 21.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk [...]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...]. XV.7). Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa [...]

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B

Zadanie 22. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska [...] społeczno-gospodarczego.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map [...]. I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel [...]. X.3) Zdający wyjaśnia zasięg geograficzny głównych upraw [...] na świecie.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Stany Zjednoczone

Chiny

Brazylia

Zadanie 23. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz [...] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIV.2) Zdający podaje ważniejsze czynniki kształtujące wybrane krajobrazy. XVIII.2) Zdający wyjaśnia powstawanie powodzi [...]. Zakres podstawowy X.5) Zdający wykazuje przyrodnicze [...] i gospodarcze znaczenie lasów. XIII.6) Zdający ocenia wpływ transportu na środowisko przyrodnicze [...].

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne argumenty.

1 pkt – jeden poprawny argument.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

- Drogami leśnymi (szlakami zrywkowymi) po nawalnych opadach deszczu szybko spływają wody opadowe, które mogą doprowadzić do wezbrań i powodzi.
- Wskutek wylesiania zmniejsza się ilość wody, która może być retencjonowana na danym terenie. Przez to spływ wód opadowych przebiega szybciej.

Zadanie 24. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIX.3) Zdający prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności człowieka i ocenia ich zgodność z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Podczas trałowania dennego sieci wylapują nie tylko ryby, ale też inne żyjące na dnie organizmy (tzw. przyłów), przez co zmniejsza się bioróżnorodność w tej części oceanu.
- Sieci (i rama) wcinają się w głęb dna morskiego, wskutek czego niszczą np. rafy koralowe.
- Częste połowy przy zastosowaniu trałowania dennego uniemożliwiają odnowienie siedlisk przydennych.

Zadanie 25.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy XI.3) Zdający analizuje przebieg [...] procesów dezindustrializacji [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź i poprawne uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

nie

Przykładowe uzasadnienie:

W większości województw wzrósł udział przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto.

Zadanie 25.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego [...] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XI.2) Zdający wskazuje obszary koncentracji przemysłu [...] w Polsce [...]. XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej [...] z klimatem [i] ukształtowaniem powierzchni [...]. XIX.2) Zdający wyjaśnia związki między występowaniem surowców mineralnych a kierunkami rozwoju przemysłu [...]. Zakres podstawowy XIV.1) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uwarunkowanie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Przemysł oparty na eksploatacji złóż surowców mineralnych.
- Migracje ludności do miast.
- Niska efektywność produkcji rolnej w gospodarstwach o małej powierzchni.
- Niekorzystna struktura agrarna.

Zadanie 26. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego [...] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XI.1) Zdający [...] wyjaśnia zmiany znaczenia [...] czynników [lokalizacji] w procesie rozwoju cywilizacyjnego. XI.2) Zdający wskazuje obszary koncentracji przemysłu [...] w Polsce [...]. Zakres podstawowy XI.1) Zdający wyjaśnia zmieniającą się rolę czynników lokalizacji przemysłu oraz ich wpływ na rozmieszczenie i rozwój wybranych jego działów. XIX.2) Zdający wyjaśnia związki między występowaniem surowców mineralnych a kierunkami rozwoju przemysłu [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

A

B

D

Zadanie 27. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. IX.3) Zdający wykazuje wpływ [...] rozwoju nowych technologii na [...] przemiany wewnątrzsektorowe na wybranych przykładach.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny argument odnoszący się do odporności na załamanie łańcucha dostaw i poprawny argument odnoszący się do minimalizowania szkód środowiskowych.

1 pkt – poprawny argument odnoszący się do odporności na załamanie łańcucha dostaw albo poprawny argument odnoszący się do minimalizowania szkód środowiskowych.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Odporność na załamanie łańcucha dostaw:

- Skracanie łańcucha dostaw poprzez ograniczanie liczby pośredników.
- Sprowadzanie surowców lub półproduktów z krajów stabilnych politycznie.
- Tworzenie zapasów surowców lub półproduktów.
- Unikanie szlaków komunikacyjnych zagrożonych atakami piratów lub katastrofami komunikacyjnymi.
- Dywersyfikacja rynku dostawców.

Minimalizowanie szkód środowiskowych:

- Ograniczenie eksploatacji surowców mineralnych np. metali stosowanych w przemyśle zaawansowanych technologii.
- Wprowadzanie nowych regulacji prawnych odnoszących się do gospodarki cyrkulacyjnej (np. w energetyce).
- Ograniczanie energochłonności produkcji przemysłowej.
- Ograniczanie materiałochłonności produkcji przemysłowej.
- Wydłużanie czasu użytkowania produktów poprzez poprawę ich niezawodności.

Zadanie 28. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] krajowej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIII.10) Zdający analizuje [...] zróżnicowanie sieci transportu w Polsce, wskazuje główne węzły oraz terminale transportowe [...]. XV.6) Zdający identyfikuje cechy indywidualne wybranych miast w Polsce [...]. Zakres podstawowy XII.2) Zdający charakteryzuje gospodarkę morską Polski.

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne odpowiedzi wraz z poprawnymi uzasadnieniami.

1 pkt – jedna poprawna odpowiedź wraz z poprawnym uzasadnieniem albo dwie poprawne odpowiedzi bez poprawnego uzasadnienia.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Gdańsk: B

Przykładowe uzasadnienia:

- W tym rejonie zlokalizowana jest rafineria przetwarzająca ropę naftową / w której produkuje się szeroki asortyment produktów na bazie ropy naftowej.
- Obecność naftoportu.

Świnoujście: D

Przykładowe uzasadnienie:

W tym rejonie zlokalizowany jest gazoport / terminal LNG przystosowany do odbioru gazu ziemnego w postaci skroplonej.

Zadanie 29. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych [...] [i] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego [...] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian w przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XIX.3) Zdający ocenia zgodność [przykładów sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej człowieka] z zasadami zrównoważonego rozwoju. Zakres podstawowy XI.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii, z uwzględnieniem podziału na źródła odnawialne i nieodnawialne [...]. XI.6) Zdający dyskutuje na temat pozytywnych i negatywnych skutków stosowania odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii.

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne argumenty.

1 pkt – jeden poprawny argument.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Produkcja energii odbywa się bez emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.
- Produkcja energii w elektrowni nie powoduje zużycia węgla kamiennego.
- Utworzenie jeziora spowodowało zanik leja depresyjnego.
- Elektrownię zlokalizowano w krajobrazie zdegradowanym, a nie – naturalnym (kulturowym).
- Zlokalizowanie elektrowni wymagało rekultywacji terenów przemysłowych po eksploatacji węgla kamiennego.

Zadanie 30. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych [...] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XXIII.1) Zdający wskazuje na mapie świata [...] najbogatsze kraje oraz charakteryzuje ich główne problemy społeczno-gospodarcze [...]. XXIII.2) Zdający identyfikuje przyczyny [...] dysproporcji rozwoju regionów świata [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Produkcja przemysłowa z krajów G7 była przenoszona do krajów nowo uprzemysłowionych, co przyczyniało się do spowolnienia wzrostu PKB.
- Kraje G7 w podanym okresie charakteryzowały się niską dynamiką wzrostu PKB.
- Niektóre kraje poza G7 rozwijają się szybko kosztem stanu środowiska przyrodniczego, a w przypadku krajów G7 wzrost gospodarczy jest wolniejszy z powodu prawnych ograniczeń wynikających z konieczności ochrony środowiska przyrodniczego.

Zadanie 31. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych [...] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej [...]. XII.3) Zdający identyfikuje prawidłowości dotyczące przestrzennego zróżnicowania dostępności do usług edukacyjnych oraz nakładów na prace badawczo-rozwojowe na świecie. XXIII.2) Zdający identyfikuje przyczyny [...] dysproporcji rozwoju regionów świata [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Korea Południowa i Chiny charakteryzują się wysokimi nakładami na badania i rozwój.
- W Korei Południowej i w Chinach jest wyższy PKB na 1 mieszkańca.
- W Korei Południowej i w Chinach jest lepszy dostęp do usług edukacyjnych.
- Korea Południowa i Chiny charakteryzują się dużymi zasobami kadry naukowej (zatrudnionej w placówkach naukowo-badawczych).
- Przemysł zaawansowanych technologii przenoszono z krajów Europy i z USA do Korei Południowej i Chin, a nie do krajów Afryki.